

מרובה פרק שביעי בבא קמא

ע"ה.

עין משפט
נר מצוה

(א) חולין עמ: לעיל ע"ה;
(ב) נכורות ה: וש"י,
א יומא מט: ע"ש נכורות
י"ב, ד נכורות שם,
(ג) נכורות ז, א ויקרא
כ"ג, ו ויקרא כ"ג, ו דף
נ"ז, ט ו ויקרא כ"ג,
(ד) ויקרא כ"ג, ט (שמות
י"ג) ו דה"ל כאלו כתיב שה
והכל ליה לאקשויי תחת
תחת יליף שהי לפי כפול
לא גמר מקדשים. העתק
ממלופי גרסאות, ט ועין
בספר פני יהושע.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מדסיפא
וכי ודריבות לא אשטרך
וכי דמרישא הרה מתני:
(ב) תוס' ד"ה לעמא וכו'
אמעלה גרה או
אמפריטי וכו' אימא תוס'
ת"ר רחל שילדה וכו'
ל"ש בגמל בן פרה מן
צעי ר' שמעון שיהא
ראשו ורובו וכו' וקאמר
אכל אחר אמה אולכ:

גליון הש"ס

גמ' אי לבכור העברה.
עין מהל דף ק' ע"ה.
תוספות ד"ה גמר ליה:

מוסף רש"י

אך בכור שור עד
שיהא הורא שור ובכורו
שור. מדמני למיכת אן
שור כשז ועו, דהא עיניה
צבבור קמישמי דכתיב
לעיל מינה כל פטר רחם
וגו' ונקט צבולה צבור,
ש"מ עד שיהא הצבור
האמר ולא דומה לאמר
(בכורות ה). אין פרוין.
פטר חמור (יומא ט"ז).
לא בעגל ולא בחיה.
צני ואל (בכורות י"ב) דשה
כתיב (יומא ט"ז). ולא
בשוחטה. צבה שחטה.
(שם וט"ז). ולא בבכירה.
שחמכו רגליה מן
הארציבה ולמעלה (בכורות
י"ב). ולא בבכירה. מש
הצא על הרמל (שם) ואש"ג
דמשי נדדיו הוא שה
(יומא ט"ז). ולא בכור.
דמש וצביה (שם) ספק היה
ספק צמה (בכורות י"ב).
הוא שיהא אסור ואש"ג
רמל וצני עו קיימן שה (שם).
משה כשכבו. שה הצא
משני ככשי (שם ז).

להוציא כלאים מציניהם. אין כלאים צאים משנייהם: **מדסיפא למעט.** או דסיפא דקרא^(א) כשז או עו ודאי למעט אמת שהרי כלאים צאים מהם וממילא משתמע^(ב) לרבות לא אליטריך ואי לרבות נדמה כל שכן דלא אליטריך דכיון דמרישא הוא מתרבי כלאים כל שכן נדמה דקיל: **אי נקדשים.** למימרא דפסול לקרבן דכתיב צהו זה צנדות צפרשת נסקים (צמדנר^(ט)) או לשה צכצשים וגו': הא **צדיא כתיב צהו.** מרביא דלו כשז פרט לכלאים דפסול: **אי למעשר צמה.** ואע"ג דלא כתיב ציה שה אלא לאן^(י) קאמר רבא דפסול הא אמרינן צכורות^(י) לענין מיני טובא דגמר תחת השצטט^(ט) מתחת אמוי^(י) הלכך להא מלתא יליף נמי ופסול: **העברה העברה.** והעצרת כל פטר רחם לה' (שמות י"ג) וכל אשר יעבור ויקרא^(כ): **לענין פדיון פטר חמור.** דכתיב שה^(כ) וקא אשמעינן רבא טעמא דמתני דקתני אין פודין בכלאים מהכל הוא: **ולא צחיה.** צני ואיל: **ולא צשה שחטה.** דלאו שה קרינא צה: **כלאים.** משני מיני צהמות: **יוני.** מצמה ומיה: **לעמא שגולד מן הטבור.** פרה שילדה סומ ואציו סוס או רחל שילדה חזיר ואציו חזיר דאסור צאכילה דכתיב זאת צהמה אשר תאכלו שור שה כשצים (דברים י"ד) וכיון דכתיב שה פרט לכלאים כה"ג הוא: **ד' יהושע צפרק קמא צכורות (דף י"א).** **וטהורה טעמא מי לעצרה.** דאליטריך למעוטי והא קיימא לן צפ"ק צכורות (דף י"א). לעולם אין מתעצרת לא טמאה מן הטהורה ולא טהורה מן הטמאה: **דאיבער ומעשר צהעברה העברה דצבור והשתא כי אמר דאחי או למעט ממעט נדמה אפילו אותו שנדמה במקצת סימנים וכי אמרי אמת לרביי צעי לרביי נדמה אפילו אותו שאין דומה כלל ולהכי דייק השתא כלאים איתרבי נדמה אפילו אין דומה כלל מצעיא:**

והא גבי קדשים דכתיב שור או כשב נרבייה. מימה מה ריבוי צריך נהי דמשור וכשז לא מצי לרביי כלאים מכשז ועו שאתה יכול להוציא כלאים מציניהו אחי ואורי^(א) דאחי כלאים מדסמן כשז לעו מכל מקום יש למעט מדסמן שור לכשז דלחומרא מקשינן וכיון דאי לא היה כתיב שום או לא צסיפא ולא צרישא הייתי למעט כלאים יש לי לומר דאמת או לרבות ומשני מדסיפא למעט כלומר או דכתיב גבי כשז ועו כיוצא צו צמקום אחר אית לן למימר למעוטי הלכך ה"ג דרשינן למעוטי וה"ה או דרישא למעוטי דרשינן ליה ולא לרביי ופריך דצריה אימא איפכא דלו ראשון כתיב צמקום שכינא צו צמקום אחר רחוי לרשו לרבות ודרשי ליה נמי הכל לרבות וה"ה נמי שני ומשני כו' ואם תאמר ולא ליכתוב אלא ההוא או דצין כשז ועו דמשור וכשז הוה ממעטין כלאים ומאלו דכשז ועו הוה ממעטין נדמה וי"ל דאי לא כתיב אלא מד אפילו הוה כתיב גבי כשז ועו הוה דרשינן לרבות כלאים כיון דאי לא כתיב או כלל הוה ממעטין כלאים משור וכשז כדפרישית לעיל: **השתא באים איתרבו כו'.** וא"ת צלא ק"ו דכלאים איכא למפרך דמה צריך לרבות דממילא מתרבי כל כמה דלא מעטיה קרא דהא כי אמר דאחי אינין למעט צריך קרא למעוטי ואע"ג דממעטין כלאים לא הוה ממעטין נדמה אי לאו דמעטיה קרא וי"ל דצלא שום קרא הוה מרבינן נדמה שדומה צמקא סימנין וממעטין נדמה שאין דומה כלל דהוה ילפינן צמתת תחת ממעשר נדמה אפילו וכו' אמרי אמת לרביי:

אי רמיעשה. פירוש דהו כאלו כתיב ציה שה נג"ש דהעברה העברה מצבור דכתיב ציה שה (ויקרא כ"ו) אם שור אם שה וצקונטרס פ"י דצמעשר כתיב לאן כמו שה ואין נראה ועוד צפרק צמרא צכורות (דף י"ג) פריך אי גמר מעשר תחת תחת מקדשים אפי' הך נמי פ"י יוצא דופן ומחוסר זמן ויתוס לא יכנסו לדיד להמעשר ואי לא גמר מקדשים צשלמא טריפה כל אשר יעבור פרט לטריפה אלא כלאים מני' ומאי קושיא לימא ליה דמצינן אז דרצא נפקא ליה כלאים כיון דצמעשר כתיב [לאן] ט דפריש צקונטרס הכא ולפי מה שפירשתי דאשה דצבור סמיך א"ש דלא מצי למימר התם דיליף מעשר מצבור דמעט ציה כלאים דאם כן יוצא דופן נמי נמעט צמעשר דיליף מצבור: **עד שיהא הוא שור ובכורו שור.** אומר ר"י דצפרק קמא צכורות (דף ה:) מוקי לה דוקא צשאין דומה כלל אצל דומה צמקא סימנין יליף התם מאך דקדיש צכור וצריך למעט נדמה צקדשים וצבור דאי לא כתיב אלא צקדשים הוה ילפינן צבור מקדשים והוה ממעטין צכורות אפילו יש צו מקצת סימן ואי הוה כתיב ריבוי לחודיה צכורות לרבות נדמה שיש צו מקצת סימן הוה מרבינן ליה נמי צקדשים דילפינן מהדדי ג"ש וכן אי לא הוה כתיב צקדשים כלל אלא צכור מיעוט וריבוי הוה ילפינן קדשים מצבור אצל השתא דכתיב צקדשים וכתיב נמי מיעוט וריבוי צכור ליכא למילף קדשים מצבור דאם כן לישתוק קרא ממיעוט דקדשים: **למא שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטמא ודלא בר' יהושע.** פ"י צקונטרס דר' יהושע פליג אדר"ש ושרי גמל הצא מן הפרה שעצירתו משור צסימן אחד של טהרה מעלה גרה או מפריס פרכה ודריש את זה לא תאכלו את הגמל את הגמל אי אתה אוכל צסימן אחד אצל אחר אמת אוכל צסימן אחד ואיזה זה זה טמא שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטהור יכול אפי' עיבורו מן הטמא כלומר כשם שאני מכשיר צו כך אני מכשיר צכור אם נתעברה הימנו פרה ת"ל שה כשצים כו' ועיבורו מן הטמא לאו דוקא דלדידיה הו טהור אלא דומה לטמא וכולה סוגיא צכורות (דף י"א: ו) לא משתמע כפירושו אלא משמע דמודה ר' יהושע לר"ש דגמל גמור הנולד מפרה ומשור שהוא אסור ואם יש צו סימן אחד שדומה מקצת לפרה מותר ולא קאי כלל אסימנים דקרא (ט) ממעלה גרה או ממפריסי פרכה והכי איתא התם (שם) רחל שילדה מין עו ועו שילדה מין רחל פטורה מן הצבורה ואם יש צו מקצת סימנין חייבת ר"ש אומר עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו ועלה דהיא מצעיא ליה לר"ש צגמרא בן פרה מי צעי שיהא ראשו ורובו דומה לאמו להמירו צאכילה או אפי' צמקא וצעי למפפט מדר' יהושע דצבר כר"ש מדקרי לה טמא וקאמר אצל אמת אוכל צסימן אחד כו' אלמא לא צעי ראשו ורובו להמירו צאכילה ודחי ודלמא סבר לה כר"ש צחדא עליה צחדא ועוד משמע התם (ט) דטעמא דר' יהושע משום דקצבר זה זה גורס אסור ולפי זה אפי' טהור שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטמא אסור והך דשמעתין דמוקי רבא לטמא שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטמא מיירי נמי שדומה קצת לאמו כההיא דרבי יהושע שאם היה דומה לגמרי לגמל אפילו עיבורו מן הטהור היה אסור דהא ס"ל כר"ש דאוקמא דאיבער מקלוט וכר"ש וה"ה דה"מ למנאט טהור שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטמא דאסור כיון דשה להוציא כלאים ואסור משום זה זה גורס אלא משום דנקט צמילתיה דר' יהושע טמא שגולד נקט נמי הכי צמילתיה דרבא וצמילתיה דר' יהושע נקט משום דרישא קמני אצל אמת אוכל צסימן אחד טמא שגולד מן הטהור ולהכי נקט צסיפא נמי יכול שאתה אוכל טמא שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטמא וה"ה אפילו טהור שגולד מן הטהור ועיבורו מן הטמא דאסור משום זה זה גורס והא דקאמר הכא ודלא כר' יהושע כ"ש דהוי דלא כר"א צר פלוגמיה דשרי ליה לגמרי וה"ג ר' אלעזר ולא ר' אליעזר:

קמ א מיי פ"ו מהל
נכורות הלכה יד
סג עשין י"ב:
ק ב מיי שם פ"ב הל' ו
סג עשין רחל ולאין
רמג טו"ש"ע י"ד סימן שטו
סעיף ה:
קיא ג מיי פ"ב מהל
נכורות הלכה ח
סג עשין קמא טו"ש"ע
י"ד סימן סמא סעיף צ:

תורה אור השלם

1. שור או כשב או עו כי יקלו וקרה שבעת ימים תחת אמו ומיזם השמיני והלאה יצאה לקרבן אשה לקי ויקרא כב כו אשה בכור שור או בכור כשב או בכור עו לא תפדה קדש הם את דמם תורק על המזבח ואת חלבם תקטירי אשה לקרבן ניחא לקי כמדובר יז

רבינו חננאל

ופריקין גבי קדשים תרי או כתיב ותיריהו למעט, חזי למעוטי כלאים וחד למעוטי נדמה שאין כשרין לקרבן. אלא אי אמרת תיריהו לרבות, חזי לרבות כלאים וחד לרבות התומה, השתא דכתיב דכתיב כשז ועו או איפכא אמרת כשר לקרבן, מי שאביו כשז ואמו כבשה ונדמה לעו צריך למימר דכשר, אלא תיריהו למעט. ואתינן לאוקמי הא דאמר רבא כל מקום שני שה להוציא את הכלאים לענין פדיון פטר חמור, דכתיב ופטר חמור תפדה בשוה למעט הכלאים דחתין אין פרוין בכלאים ור' אלעזר דמתיר בכלאים מוקים להא דרבא בכשז שגולד מן הכבשה שאחד מן שניהם או הכשב או הכבשה רגליו קולטות כשל חמור כלומר אינו מפרס פרכה וכו' וזה טהור והו טמא הנולד מציניהו פסול הוא לקרבן. כלאים. פיר' עד שבו על כשבה ויוצא מן כלאים הוי. נדמה. פיר' אביו כשז ואמו כבשה ונדמה לעו, כגון אלו הבאין מבלאד אל סודאן, ומתמחינן וכי טהורה מטמאה מי מעברה אין דאיבערה מקלוט ור' שמעי. קלוט דר' שמעי מפורש בכורות פרק ראשון, וכדברא ולאופקי מדר' יהושע דר' יהושע האי משה כשבים ושה עדים נפקא ליה ולא מיבעיא ליה אה דרבא.